LEGEARTIS
ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085
Број 53 / фебруар 2017.

Новине из Закона о становању и одржавању зграда са посебним освртом на положај управника зграде

ИЗДВАЈАМО:

Најчешћа питања која су постављана Министарству рада о зарадама и другим примањима запослених, према одредбама Закона о раду у 2016. години

Начело делотворности и економичности у новом Закону о општем управном поступку

Закон о извршењу и обезбеђењу – недоумице у пракси

Најчешће неправилности у јавним набавкама уочене у поступку екстерне контроле код наручилаца

Шта доноси Закон о спречавању насиља у породици

25

ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

ИНГ-ПРО

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

LEGE ARTIS ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ
www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година V, број 53, ФЕБРУАР 2017.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Алжбета Марко
Весна Филиповић
Драгана Марчетић
Драгана Станковић Николић
Данијела Рајковић
Дејан Обренић
Драган У. Калаба
Марина Антић
Милош Јовић
Никола Пантелић
Ружа Урошевић
Синиша Недељковић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Пажљивим прелиставањем фебруарског броја нашег часописа установићете одређене концепцијске и визуелне промене. Циљ нам је да кроз ова унапређења и увек актуелне и практичне чланке помогнемо у решавању недоумица које се могу појавити у пракси, односно при примени прописа у свим областима права којима се часопис бави – привредном, грађанском, кривичном, радном и управном праву, као и у области јавних набавки.

У овом периоду почиње примена Закона о становању и одржавању зграда тако да ћемо му посветити посебан текст у овом броју. Међу осталим темама говорићемо и о решењима из новог Закона о општем управном поступку, недоумицама које су се појавиле у примени Закона о извршењу и обезбеђењу, спорним питањима о зарадама и другим примањима, најновијој судској пракси у области накнаде нематеријалне штете, новом Закону о спречавању насиља у породици и неправилностима у јавним набавкама које су установљене приликом екстерне контроле, као и о другим актуелним темама.

Наше текстове потражите и на сајту часописа:
www.legeartis.rs • www.propisiupraksi.rs

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

...пасоша, дипломатског пасоша и ...ик о измени Правилника о обрасцу..., бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио ...ца, објављен у „Сл. гласнику ... године

– примењује се од 13. маја 2016. године

● Закон о изменама и допунама Закона о поморској пловидби, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 18/15 од 13. 2. 2015. године, а ступио је на снагу 21. 2. 2015. године

– одредбе члана 16. ст. 6. и члана 20. овог закона примењиваће се од 1. јуна 2016. године

● Правилник о измени и допуни Правилника о реглоскопима, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 49/15 од 5. 6. 2015. године, а ступио је на снагу 13. 6. 2015. године

– одредба члана 2. овог правилника важи до 1. јуна 2016. године

● Закон о енергетици, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 145/14 од 29. 12. 2014. године, а ступио је на снагу 30. 12. 2014. године

– одредбе члана 98. ст. 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. ст. 1. тач. 1) до 3) и члана 225. ст. 4. овог закона се примењују од 1. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Европске оквирне конвенције о прекограничној сарадњи између територијалних заједница или власти, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори”, бр. 2/16 од 8. 2. 2016. године

– Конвенција ступа на снагу 16. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Амандмана на Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни...

КАЛЕНДАРИ...

- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

СУДСКА ПРАКСА И СЛУЖБЕНА МИШЉЕЊА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Недостојност за наслеђивање

У склопу сасвим новог формата ...д овог броја можете ...еке карактеристичне пратити у нашем часопису дон...ом приликом односе на случајеве из судске праксе, а к... недостојност за наслеђивање.

...остојност за наслеђ... РС”, бр. 46/95, 101/03 – Одлука УС РС и 6/15)

...лан 4.

Не може наследити на основу закона ...штања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):
1) онај ко је умишљајно усмртио оставио... покушао;
2) онај ко је принудом, претњом или прев... оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у...чио;
3) онај ко је у намери спречавања оставичеве... воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;
4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу из... оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ;

Суд на недостојност пази по службеној дужности.

О недостојности за наслеђивање суд води рачуна по службеној дужности, али је терет чињеничне тврдње и доказа да ова недостојност постоји, на странци која то тврди.

Из образложења:

„Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ванбрачни син пок. А. М. Свог оца је упознао када је имао 10 година. До 1992. године имао је ретке контакте са оцем, а од те године никако. Брига о оцу са његове стране није изостала његовом кривицом. Није се теже огрешио о обавезе издржавања, нити му је ускратио нужну помоћ. Нису постојали ни други разлози који би указивали на недостојност за наслеђивање оца. Тужилац није умишљајно усмртио свога оца, нити је то покушао. Између њих је било само свађе. Није се теже огрешио о законске обавезе издржавања према њему. Преко ...оца је примао ...ње мајке, а пок. А. М. издржавање није ...требно. Не може се говорити ни о ускр... помоћи оставиоцу, јер то не произилази ...изведених доказа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно закључују да нема основа за примену члана 4. Закона о наслеђивању који регулише појам недостојности за наслеђивање. Према ставу 1. тач. 1) овог члана, не може се наследити на основу закона или завештања нити стећи какву корист из завештања (недостојан је), онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао. Према тачки 4. овог члана, недостојан је онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања, или ускратио нужну помоћ. Према ставу 2. овог члана, суд на недостојност пази по службеној дужности. У конкретном случају, истакнути разлози за недостојност тужиоца да наследи свог оца, сада пок. А. М., нису испуњени. У току поступка у прилог ових својих тврдњи тужилац није пружила одговарајуће доказе. Зато је суд о постојању (непостојању) тих

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Негат... референце у ...ледње измене и допун... набавки

...15. године донеле су собо... о јавним набавкама из августа негативним референцама о ко...ко измена када је реч о ...мо говорити у овом тексту

Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавк...
budzeti@legeartis.rs

Кад су у питању јавне набавке, појам ...ференце има двоструки појавни ... У случају кад одређује додатне у... ...ње у поступку јавне набавке... ...ти од... пословног капацитета... ...а у реализаци... ...та набавке, односно је у претходном ... испоручивао добра, извршавао услуге или ... дио радове који су предмет конкретне јавне набавке. Тада је реч о **пословним референцама**. Оне које би се условно речено могле назвати **позитивним референцама**. И док је у том случају реч о референцама које понуђача квалификују за добијање уговора о јавној набавци, негативне референце су оне које га могу дисквалификовати из „трке” за добијање уговора.

Институт **негативне референце** установљен је ради обезбеђивања поузданијег и солиднијег уговорног партнера наручиоца, а што је претпоставка целисходнијег и рационалнијег трошења јавних средстава. На тај начин, санкционишу се понуђачи који не извршавају своје обавезе у поступку јавне набавке или уговорне обавезе или их не извршавају на уговорен начин и под уговореним условима. С друге стране, будући да санкција никада није сама себи сврха, управо би свест о могућности да се нађе „на црној листи” код одређеног наручиоца, требало да понуђача додатно мотивише на озбиљнији, професионалнији и пословнији приступ извршавању сопстве...

...авним набавкама из 2008. године. Сходно ...да важећим прописима, наручиоци су имали ...ућност да одбију понуду уколико поседују ...каз који потврђује да понуђач није испуњавао ...које обавезе по раније закљученим уговорима ...авним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Закон о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС”, бр. 124/12) значајно је проширио обухват негативних референци, установивши их као обавезу за наручиоце, проширујући њихово дејство и на сам поступак јавне набавке (не само на уговоре), те установивши својеврсну „црну листу” понуђача – списак негативних референци.

...едње измене и допуне Закона о јавним ...ама из августа 2015. године („Сл. гласник ...15) донеле су собом **неколико измена ...ечи о негативним референцама**:
- не... ...ференца као могућност, не и обавеза з... ...е;
- неве... ...угих, таксативно законом ненаведе... негативне референце за одређеност ...ој документацији;
- прецизир... ...одног периода који је обухваћен негативном референцом;
- укидање списка ...их референци.

Можда и **најзначајнија измена** јесте та да наручилац сада више није у обавези, већ има могућност да примени негативну референцу према понуђачу. Како су ове законске измене биле још један корак ближе директивама Европске уније из области јавних набавки, и у овом

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

(6) Трошкови продатих производа износе 1.250.000,00 динара.Укалкулисана разлика у цени је 25% на цену коштања, што износи 312.500,00 динара (1.250.000,00 × 25%). Обрачунати ПДВ по општој стопи износи 312.500,00 динара, од чега на цену коштања 240.000,00 250.000,00 (1.250.000,00 × 20%) и ПДВ на разлику у цени 62.500,00 (312.500,00 × 20%).

(7) Купцу су фактурисани спортски дресови са обрачунатим ПДВ-ом у износу од 1.875.000,00 дин.

(8) Купац је извршио плаћање фактуре у целости у износу од 1.875.000,00 динара.

(9) Треба извршити затварање свих конта класе 9 – Обрачун трошкова и учинака.

(10) Треба саставити Извештај о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

(11) Треба прокњижити свођење почетног стања залиха производње на коначно стање залиха производње на крају обрачунског периода на бази података из Извештаја о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

Напо... ...ватих производа од 1.250.000,00 динара израчунати су на бази цене ...а (682 комада × 1.832,... динара по комаду), док је продајна цена спортских дресова од ...000,00 динара по комаду изра...ата у износу од 2.500,00 динара (750 × 2.500,00).

Књижење:

Р. бр.	Конто		...ИС	Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
				5	6
1	2	3	...спортски дресови	200.000,00	
			...алиха материјала		200.000,00
1.	910		Сировине и мате... *...атеријала – спортски дресови*		
		9000	Рачун за преузи... спортски дресови	500.000,00	
			...спортски дресови	120.000,00	
За отварање почетног стања 1. 1. 2016. за з...			...е залиха недовршене		500.000,00
1а	9500		Материјали за...		
	9600		Готови про...мање залиха готових		120.000,00
		9001	Рачун за ...едовршене производње и готових производа 1. 1. 2016. године на ...а тих залиха из финансијског књиговодства		
			...ровине и материјал – спортски дресови	1.000.000,00	
		9010	Рачун за преузимање набавке материјала и робе		1.000.000,00
...а примљен материјал у магацин у вези са производњом спортских дресова					
	За	9500	Материјал за израду – спортски дресови	680.000,00	
		9100	Сировине и материјал – спортски дресови		680.000,00
	...улазне материјала у производњу у току године				

У овом броју...

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

4 Начело делотворности и економичности у новом Закону о општем управном поступку

8 Новине из Закона о становању и одржавању зграда са посебним осврtом на положај управника зграде

ПРИВРЕДНО ПРАВО

16 Излучни поверилац кроз законодавство и судску праксу

ГРАЂАНСКО ПРАВО

26 Накнада нематеријалне штете кроз примену нових закона – најновија судска пракса – део први

35 Закон о извршењу и обезбеђењу – недоумице у пракси

44 **Прописи у пракси** – избор из судске праксе

РАДНИ ОДНОСИ

48 Најчешћа питања која су постављана Министарству рада о зарадама и другим примањима запослених према одредбама Закона о раду у 2016. години

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

56 Најчешће неправилности у јавним набавкама уочене у поступку екстерне контроле код наручилаца

62 Управљање ризицима у јавним набавкама

68 **Прописи у пракси** – из Билтена *правне праксе Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки*

71 Најзначајнија правна решења у новом Закону о изменама и допунама Закона о буџетском систему

КРИВИЧНО ПРАВО

78 Шта доноси Закон о спречавању насиља у породици

84 Кривично дело лажно пријављивање из члана 334. Кривичног законика у судској пракси

РУБРИКЕ

94 Портал читалаца

15 Календар важења правних аката

96 Преглед прописа ... донетих између два броја

Начело делотворности и економичности у новом Закону о општем управном поступку

Одредбама новог Закона о општем управном поступку између осталог је предвиђено да је орган дужан да по службеној дужности врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује

Ружа Урошевић
судија Управног суда
unakrsni.pogled@legeartis.rs

Указом Председника Републике од 1. марта 2016. године проглашен је нови Закон о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, број 18/2016), који је донела Народна скупштина Републике Србије на седници одржаној дана 29. фебруара 2016. године. Доношењу новог закона се приступило иако је општеприхваћен став у стручној јавности да до сада важећи Закон о општем управном поступку („Сл. лист СРЈ”, бр. 33/97, 31/01, и „Сл. гласник РС”, број 30/10) спада у ред закона који су по свом квалитету и спроводивости дуго одолевали времену и превазилазили специфичности и потребе тренутних околности.

Новим Законом о општем управном поступку је поред осталих основних начела управног поступка, у члану 9. прописано и начело делотворности и економичности, које гласи:

Орган је дужан да странкама омогући да успешно и целовито остваре и заштите права и правне интересе.

Поступак се води без одуговлачења и уз што мање трошкова по странку и других учесника у поступку, али тако да се изведу сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања.

Орган је дужан да по службеној дужности, у складу са законом, изврши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује.

Орган може од странке да захтева само оне податке који су неопходни за њену идентификацију и документе који потврђују чињенице о којима се не води службена евиденција.

Ово начело у ставу 1. и 2. наведеног члана закона представља својеврсну комбинацију начела која познаје важећи закон, и то: начела ефикасности, према коме су органи који воде поступак, односно решавају у управним стварима, дужни да обезбеде успешно и квалитетно остваривање права и правних интереса физичких лица, правних лица или других странака; и начела економичности поступка, према коме се поступак мора водити без одуговлачења и са што мање трошкова за странку и друге учеснике у поступку, али тако да се прибаве сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања и за доношење законитог и правилног решења.

Посебну пажњу заслужују одредбе става 3. и 4. истог члана закона, које прописују прецизно одређене обавезе за орган који води поступак. Према тим одредбама, **орган је дужан да по службеној дужности врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање, о којима се води службена евиденција, да**

одговорност овлашћеног службеног лица које по службеној дужности не изврши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, не затражи их ради прибављања и не обради, односно које на захтев органа који води поступак бесплатно не уступи податке о којима се води службена евиденција у року од 15 дана или у другом року одређеном законом.

Посебно треба истаћи да је одредбом члана 215. закона прописано да одредбе закона и других прописа према којима се установљава обавеза за странку и другог учесника у поступку да органу достављају податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, супротно одредбама члана 9. и 103. овог закона, престају да важе истеком 90 дана од дана ступања на снагу овог закона. То значи да се органи, пошто је истекао тај рок, не смеју позивати на посебне прописе и мимо наведених одредби закона захтевати од странака да достављају податке о којима се води службена евиденција. О томе сведочи и решење у прелазним одредбама закона, које прописује **обавезу примене начела делотворности и економичности, без обзира на одредбе посебних закона, као и престанак важења одредби посебних закона којима се установљава обавеза за странку и другог учесника у поступку да органу достављају податке о чињеницама о којима се води службена евиденција, истеком 90 дана од дана ступању на снагу закона.**

Такође, за разлику од осталих одредби закона које ће се примењивати од 1. 6. 2017. године, **све одредбе које се тичу прибављања података из јавних евиденција по службеној дужности почеле су да се примењују истеком 90 дана од дана ступања на снагу закона, односно 8. 6. 2016. године.**

Примера ради, то значи да се одредбе члана 51. Закона о пореском поступку и пореској администрацији, којима је прописано да у пореском поступку терет доказивања сноси Пореска управа (за чињенице на којима се заснива постојање пореске обавезе), односно порески обвезник (за чињенице од утицаја на смањење или укидање пореза), не могу примењивати после 8. 6. 2016. године будући да су истеком тог рока престале да важе, јер је према тим одредбама терет доказивања за одређене чињенице на страни странке, без обзира на то да ли се ради о доказима које је по општем закону дужан да прибави орган по службеној дужности. Поступање на начин прописан цитираном одредбом Закона о пореском поступку и пореској администрацији, а противно одредбама Закона о општем управном поступку, повлачи и прекршајну одговорност овлашћеног службеног лица у Пореској управи, сагласно члану 207. закона.

ЈЕДИНСТВЕНО ИЗДАЊЕ НА НАШЕМ ТРЖИШТУ!

БИЛТЕН СЛУЖБЕНИХ МИШЉЕЊА

Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Компанија Инг-Про доо Београд као овлашћени издавач, у сарадњи с Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, објављује Билтен службених мишљења.

Билтен садржи званична мишљења Министарства и ауторске текстове стручних лица из Министарства у вези са радноправном регулативом. Издање је намењено привредним друштвима, јавном сектору, удружењима послодаваца, синдикатима, привредним коморама, образовним институцијама, адвокатима и свима другима који примењују радно право.

Билтен излази четири пута годишње (укупно четири броја годишње – један број квартално).

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Новине из Закона о становању и одржавању зграда са посебним освртом на положај управника зграде

Овим законом се уводе нови правни институти у циљу остварења начела одрживог развоја становања, а некадашњи принцип добровољног управљања зградом сада је замењен обавезним постојањем управника зграде

Марина Антић, дипл. правник

саветник у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре

unakrsni.pogled@legeartis.rs

Нови Закон о становању и одржавању зграда (у даљем тексту: Закон), усвојен 22. децембра 2016. године у Народној скупштини Републике Србије, представља „кодификацију" постојећих прописа из области становања. Наиме, три постојећа закона – Закон о становању, Закон о одржавању стамбених зграда и Закон о социјалном становању – престали су да важе ступањем на снагу новог Закона о становању и одржавању зграда, који представља управо њихову интегрисану и унапређену верзију.

Основни разлог доношења овог закона је потреба да се стамбена област у неким деловима детаљније, а у неким деловима по први пут правно уреди и усклади са измењеним друштвено-економским односима у односу на период доношења напред наведених закона, који датирају из 90-их година и чак и много раније. Лоши услови становања грађана; урушавање и смањење вредности стамбеног фонда (оронуле фасаде, запуштене зграде, немогућност адекватне реакција органа јавне управе у санирању и отклањању опасности за живот и тело људи као и имовину грађана); изузетно велика потрошња енергије у зградама (60% од укупне потрошње енергије); нејасно дефинисане обавезе власника зграда као и механизми за управљање и одржавање зграда, одговорност ако настане штета услед неодржавања зграда; недовољно јасно развијени механизми за реализацију социјалног становања; нерегулисана исељења и пресељења из бесправно изграђених објеката и насеља која се налазе на туђем земљишту и друго – само су неки од проблема са којима смо се сусретали као грађани у овој области.

Овим законом уведени су како нови правни институти тако и нови термини, и то пре свега у домену управљања и одржавања зграда, а све у циљу остварења начела одрживог развоја становања као јавног интереса. Познато је да се стари Закон о одржавању стамбених зграда односио само на стамбене зграде. Међутим, нови закон јасно дефинише зграде свих намена на које се примењује, а то су: стамбена зграда, породична кућа, стамбено-пословна зграда, пословна зграда, зграда јавне намене, али дефинише и посебне делове зграде.

Када је реч о управљању зградом, некадашњи принцип добровољног управљања зградом сада је замењен обавезним постојањем управника зграде, а станарима је дат избор за један од три алтернативна облика управљања (изабрани управник, професионални управник и принудни управник), који ће бити прецизније објашњени у даљем тексту.

настанка штетних последица по живот или здравље људи, животну средину, привреду или имовину веће вредности;
5) након истека рока из решења инспектора не донесе програм одржавања у складу са чланом 127. став 1. тачка 2) овог закона.

Одговорно лице у правном лицу казниће се за напред наведене прекршаје (тачке 1–5) новчаном казном **од 5.000,00 до 150.000,00** динара.

Чланом 134. Закона предвиђена је новчана казна **од 50.000,00 до 2.000.000,00 динара за** прекршај **привредног друштва које се бави организовањем професионалног управљања**, уколико:
1) се бави организовањем професионалног управљања супротно овом закону (и то члану 51);
2) обавља послове организатора професионалног управљања без закљученог уговора између стамбене заједнице и организатора професионалног управљања;
3) не поступи по захтеву стамбене заједнице да одређено лице које ангажује организатор професионалног управљања буде одређено за професионалног управника, као и да одређено лице буде разрешено ове функције.

За напред наведене прекршаје казниће се **и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000,00 до 150.000,00 динара**, док ће се за исте те прекршаје предузетник који се бави организовањем професионалног управљања казнити новчаном казном од 10.000,00 до 500.000,00 динара, дакле, знатно више од одговорног лица.

Закон је такође предвидео и новчану казну у износу **од 5.000,00 до 150.000,00 динара** за прекршај **одговорног лица у јединици локалне самоуправе** уколико до краја фебруара текуће године не достави министарству надлежном за послове становања годишњи извештај о резултатима спровођења Стратегије, локалне стамбене стратегије и акционог плана за њено спровођење, као и извештај на прописаном обрасцу и извештај са подацима и обавештењима у вези са стамбеним потребама и условима становања, као и програмима стамбене подршке на територији своје месне надлежности.

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

– ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ –

Прописи.нет нуде преко 200.000 докумената – прописа, судске праксе (преко 40.000 сентенци), службених мишљења надлежних министарстава, модела уговора и образаца из свих области, коментара прописа врхунских стручњака. Ту су и калкулатори камата и судских такси, бројне актуелности и много тога још, у јединственом, дневно ажурном интернет издању, с међусобно повезаним документима. Прописи.нет функционишу без икакве инсталације, имају бесплатан Мејл сервис, који прати све промене из области пословања коју корисник одабере и доставља му их на мејл. Комфор, тачност и брзина, прегледни менији и једноставно коришћење расположиви су свима у било које доба дана и с било које локације у земљи и свету.

Пратите нас путем интернета на адреси: www.propisi.net

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Календар важења правних аката

Прописи који престају да важе или чија одложена примена почиње у наредном периоду:

- Закон о изменама и допунама Царинског закона – објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 108/2016 од 29. 12. 2016. године

– ступио је на снагу 6. 1. 2017, а примењује се тридесетог дана од дана ступања на снагу, осим одредаба чл. 3, 6, 7. и 34. овог закона, које се примењују од 1. 7. 2017. године.

- Уредба о евиденцији и попису непокретности и других средстава у државној својини – објављена у „Сл. гласнику РС”, бр. 27/96 од 15. 6. 1996. године

– престаје да важи 28. 2. 2017. године.

- Правилник о садржини, издавању и вођењу путних налога и евиденцији о издатим путним налозима – објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 20/96 и 32/2010

– престаје да важи 12. 2. 2017. године.

- Правилник о садржини, начину издавања и вођењу путних налога и начину вођења евиденције о издатим путним налозима – објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 90/2016 од 4. 11. 2016. године

– ступио је на снагу 12. 11. 2016, а примењује се од 12. 2. 2017. године.

- Правилник о садржини обрасца вођења евиденције полазака и долазака аутобуса – објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 20/96

– престаје да важи 12. 2. 2017. године.

- Правилник о изгледу и садржини обрасца и начину вођења евиденције полазака и долазака аутобуса – објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 90/2016 од 4. 11. 2016. године

– ступио је на снагу 12. 11. 2016, а примењује се од 12. 2. 2017. године.

- Правилник о измени Правилника о максимално дозвољеним количинама остатака средстава за заштиту биља у храни и храни за животиње и о храни и храни за животиње за коју се утврђују максимално дозвољене количине остатака средстава за заштиту биља – објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 81/2016 од 5. 10. 2016. године

– ступио је на снагу 6. 10. 2016, а примењује се до 5. 3. 2017. године.

Излучни поверилац кроз законодавство и судску праксу

У тексту који је пред вама, уз примере из судске праксе, анализирамо и положај излучног повериоца

Синиша Недељковић

председник Привредног суда у Пожаревцу

sudski.postupci@legeartis.rs

Закон о стечају („Сл. гласник РС”, бр. 104/09, 99/11 и 83/14) познаје повериоце и друге учеснике у поступку, те тако набраја и дефинише стечајне повериоце, разлучне и заложне повериоце, излучне повериоце и трећа лица (солидарни дужници, јемци, гаранти и слично).

Излучни поверилац је лице које на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе. Ово је законска дефиниција излучног повериоца.

Закон о стечају у својој одредби члана 50. дефинише излучног повериоца као лице које, на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе. Закон даље наводи да излучни поверилац није стечајни поверилац и да ствар коју наведено лице има право да тражи, не улази у стечајну масу. Излучни поверилац је лице које је носилац стварних или личних права на стварима које се налазе код стечајног дужника, те да наведене ствари и не могу ући у стечајну масу стечајног дужника. На излучне повериоце се не примењују правила стечајног поступка, јер се они не намирују колективно из стечајне масе.

Идентичну одредбу садржао је и ранији Закон о стечајном поступку („Сл. гласник РС”, бр. 84/04 и 85/05), и то у члану 37, осим што наведени члан садржи и став 4. којим је било прописано да ако је стечајни дужник неовлашћено отуђио ствар, излучни поверилац има право да као стечајни поверилац тражи сразмерно намирење износа које одговара тржишној вредности ствари. У Закону о стечају наведено право излучног повериоца регулисано је посебном одредбом члана 102. Закона.

Одредбом члана 117. ст. 1. Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији („Сл. лист СФРЈ”, бр. 84/89, „Сл. лист СРЈ”, бр. 37/93 и 28/96) прописано је да отварање стечајног поступка не утиче на права одвојеног измирења из одређених ствари, односно из имовине дужника (заложно право, право намирења, право ретенције и друга разлучна права), као и на права издвајања ствари која не припадају дужнику (излучна права), док је у члану 121. ст. 5. прописано да излучни повериоци означавају у пријави део имовине (предмет) на који се њихов захтев односи.

Из напред наведеног се може закључити да је законодавац излучном повериоцу давао посебно место у ранијим законима који су регулисали стечајну материју и да се овај појам кроз законодавство развијао и детаљније регулисао.

Излучни поверилац је обезбеђени поверилац, јер он своје право не мора пријавити у поступку стечаја у роковима одређеним решењем о отварању поступка стечаја, односно законским роковима, нити се његов захтев разматра на начин како се разматрају пријаве потраживања стечајних поверилаца. Он подноси захтев за излучење ствари и његово право да захтева излучење из стечаја одређене ствари заснива се на његовом стварном праву, као што је то право својине које је апсолутно и делује према свима, на државини, праву службености или пак на личном праву.

За разлику од стечајних поверилаца који се процентуално намирују из средстава

Одредбом члана 4. Закона о финансијском лизингу прописано је да је **предмет финансијског лизинга покретна непотрошна ствар (опрема, постројења, возила и слично) и непокретна ствар која може бити предмет права својине, у смислу закона који уређује својинскоправне односе**.

Одредбом члана 95. ст. 1. Закона о стечају прописано је да **ако се стечајни поступак отвори над примаоцем лизинга, давалац лизинга подноси захтев да му се из стечајне масе излучи предмет лизинга под условима овог члана**. То значи да давалац лизинга има правни положај излучног повериоца, а самим тим и право да захтева издвајање предмета лизинга из стечајне масе.

Законом је прописано да о захтеву за излучење даваоца финансијског лизинга одлучује стечајни судија и то без одлагања, а да је стечајни управник дужан да преда предмет лизинга такође без одлагања, а најкасније у року од 30 дана од доношења одлуке о банкротству. У супротном давалац лизинга има право да захтева повраћај државине и извршење на предмету лизинга у складу са уговором, односно законом. На тај начин остварује се заштита даваоца лизинга у потпуности.

Закон такође наводи да уколико стечајни судија одбије излучни захтев, уз предлог стечајног управника и уз сагласност одбора повериоца може одредити исплату пуног уговореног износа лизинга накнаде. Уколико се таква исплата не изврши у року од 30 дана од доношења одлуке о банкротству, давалац лизинга има право да захтева повраћај државине и извршење на предмету лизинга у складу са уговором и законом. У пракси ће се ретко јављати ситуација да стечајни дужник буде у могућности да исплати пун уговорен износ лизинг накнаде, имајући у виду фазу поступка стечаја када се може поднети овакав захтев од стране даваоца лизинга и чињенице да у тој фази још нема одлуке о банкротству стечајног дужника и могућности продаје дела имовине стечајног дужника, што су средства којима би се могла платити наведена накнада. Такође, у наведеној фази стечајног поступка постоји мала могућност наплате потраживања стечајног дужника од својих дужника, што све отежава могућност исплате лизинг накнаде.

Законом је регулисана обавеза стечајног дужника да у року од 8 дана од дана потврђивања усвојеног плана реорганизације преда предмет лизинга даваоцу лизинга, и то само уколико планом реорганизације није прописано даља коришћење предмета лизинга. У случају непоступања стечајног дужника за предају предмета лизинга у законом прописаном року, давалац лизинга може захтевати извршење на предмету лизинга.

Одредбом члана 93. ст. 1. Закона о стечају прописано је да се **од дана отварања стечајног поступка не може против стечајног дужника, односно над његовом имовином, одредити и спровести принудно извршење нити било која мера поступка извршења, осим извршења која се односе на обавезе стечајне масе и трошкова стечајног поступка**.

Забрана извршења и намирења из цитираног члана 93. овог закона сходно се примењује и на остваривање права даваоца лизинга на излучење из стечаја предмета лизинга и то до доношења одлуке о банкротству стечајног дужника, односно до потврђивања усвојеног плана реорганизације. Притом се обавезе стечајног дужника према даваоцу лизинга које доспевају након отварања стечајног поступка сматрају обавезама стечајне масе.

Закључак:

Излучни поверилац је лице које на основу свог стварног или личног права, има право да тражи да се одређена ствар издвоји из стечајне масе. Он није стечајни поверилац, нема активну легитимацију за подношење предлога за покретање стечајног поступка нити подноси пријаву потраживања према стечајном дужнику. Излучни поверилац може своје право остварити у стечајном или у другим судским поступцима, али покретање парничног поступка није условљено претходним подношењем захтева за излучење у поступку стечаја.У случају неовлашћеног отуђења ствари на којој је титулар права својине од стране стечајног управника, има право на исплату тржишне вредности ствари и право на накнаду штете.

Накнада нематеријалне штете кроз примену нових закона

– најновија судска пракса – део први

Приметан је већи број тужби које за предмет имају потраживање накнаде нематеријалне штете, према законима који су ступили на снагу у последњих неколико година, што је и тема овог текста

Драгана Марчетић

судија Првог основног суда која поступа у парничним предметима, заменик руководиоца судске праксе у грађанској материји

Весна Филиповић

судија Првог основног суда у Београду и руководилац Одељења судске праксе у грађанској материји

sudski.postupci@legeartis.rs

После приступања Србије Европској конвенцији о људским правима и основним слободама (у даљем тексту: ЕКЉП), а посебно у последњих неколико година, у судској пракси је дошло до велике промене у погледу схватања и третирања појма и основа накнаде нематеријалне штете. Наиме, захваљујући конвенцијама чији смо потписници, нарочито Европској конвенцији о људским правима и основним слободама, а затим и Уставу Србије из 2006. године и законима који су донети у циљу придруживања Србије Европској унији, дошло је до промоције широке лепезе људских права која уживају судску заштиту и чијом повредом настаје обавеза накнаде нематеријалне штете.

Дакле, супротно некад важећем ставу да се накнада нематеријалне штете може досудити само у тачно одређеним случајевима, прописаним искључиво чланом 200. Закона о облигационим односима (ЗОО), који прописује да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личност, за смрт блиског лица као и за страх, суд досуђује, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдавају, правичну новчану накнаду, независно од накнаде нематеријалне штете, или изостанка исте. Данас се нематеријална штета може потраживати и досудити и у бројним другим различитим случајевима. Ови се случајеви данас најчешће подводе под појам повреде слободе и права личности, који се широко тумачи, и повређеним добрима пружа се свеобухватна судска заштита.

Због свега наведеног је приметан већи број тужби које за предмет имају потраживање накнаде нематеријалне штете према законима који су ступили на снагу у последњих неколико година, као што су Закон о објављивању, Закон о рехабилитацији, Закон о забрани дискриминације, Закон о равноправности полова, Закон о ратификацији Конвенције о елиминисању свих облика дискриминације жена, Закон о ратификацији Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом, Закон о правима пацијената и др.

Важно питање у овој новој области је и уједначавање судске праксе и једнако поступање судова у истоврсним животним ситуацијама.

У овом дводелном тексту, који ћемо објавити у овом и наредном броју нашег часописа, аутори ће се бавити управо новим објектима судске заштите и новим видовима нематеријалне штете, које ће покушати

смрти није могао са сигурношћу утврдити. Како су у циљу давања *што потпунијих информација* које би допринеле проналажењу несталог П. П., његова супруга и брат наведеном одељењу МУП-а РС саопштили да је нестало лице због акутног тровања лековима и алкохолом дана 7. 1. 2001. године код Панчевачког моста било пронађено без свести, и како је тело пок. П. П. око чланака и трупа било облепљено и оптерећено металним предметима, закључено је да је П. П. извршио самоубиство. С обзиром да је П. П. био политички ангажован, да су се у јавности износиле разне претпоставке о његовом нестанку и да је на снази била одлука о увођењу ванредног стања у Републици Србији, полиција је у циљу информисања и спречавања узнемирења јавности дана 15. 4. 2003. године издала *саопштење* које је истог дана у вечерњим сатима објављено у електронским, а сутрадан и у штампаним медијима, а у коме је наведено да је по налажењу тела утопљеника које по опису одговара несталом П. П., одмах извршена обдукција којом је утврђено да је утопљење узрок смрти, да се на случају ради и да је према изјавама најближе родбине установљено да је П. П. и раније покушавао да се убије. Тужиље А. П. (ћерка пок. П. П.) и Б. П. (супруга пок. П. П.) потражују од тужене Републике Србије – Министарства унутрашњих послова исплату износа на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права на приватност, части и угледа, као и права на пијетет према најближем сроднику, насталих услед изношења у јавност изјаве којом се нарушава право на приватност тужиља, а од стране органа тужене.

Налазећи да је, сходно члану 172. ЗОО-а у вези са чланом 18. Устава РС, донетог 1990. године, и сходно члану 8. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, основ одговорности тужене у изношењу у јавност изјаве којом се нарушава право на приватност тужиља, које се може ограничити само у мери у којој појединац лично приватни живот доводи у додир са јавним животом, првостепени суд је правилно усвојио тужбени захтев тужиља.

Наиме, право на пијетет се огледа у поштовању породичних већа и успомена надживелих чланова породице на личност умрлог и независно је од постојања општег интереса – да се случај нестанка П. П. што пре расветли објављивањем информације коју је тужиља Б. П. полицији дала у интересу истраге и бржег проналажења свог супруга – на штету тужиља нарушена је равнотежа интереса јавности и права појединца. Наведена неодмерена слобода изражавања довела је до повреде права на приватност као законом заштићеног добра, због чега је тужена обавезна да насталу нематеријалну штету надокнади.

Информација која је од стране супруге П. П. дата органу тужене у циљу његовог благовременог проналажења имала је за циљ усмеравање пажње полиције на могуће решење случаја ради ефикасности истраге и независно од степена јавне пажње, коју је у тада постојећим околностима ванредног стања тај случај изазивао, није могла бити саопштена средствима јавног информисања. Изношењем у јавност тако личних околности нужно је за последицу имало не само повреду права на пијетет, већ и интензивирање душевних болова тужиља насталих губитком супруга, односно оца.

(Пресуда Првог основног суда у Београду од 4. 2. 2015. године и Пресуда Апелационог суда у Београду од 5. 5. 2015. године)

НАПОМЕНА:

У другом делу овог текста који ће бити објављен у наредном броју часописа, биће речи о накнади штете за повреду права на суђење у разумном року, накнади нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе, неоснованог привођења и неоснованог вођења кривичног поступка, као и о накнади нематеријалне штете због објављивања неистинитих информација и недопуштеног објављивања информација, и о другим новим видовима накнаде нематеријалне штете.

Закон о извршењу и обезбеђењу – недоумице у пракси

У овом тексту износимо правна питања која су се у протеклих неколико месеци примене Закона о извршењу и обезбеђењу наметнула као најчешћа или најзначајнија у његовој примени

Дејан Обренић

дипл. правник, помоћник извршитеља с вишегодишњим искуством у извршном поступку

sudski.postupci@legeartis.rs

Дана 1. 7. 2016. године ступио је на снагу Закон о извршењу и обезбеђењу („Сл. гласник РС”, бр. 106/2015) и одмах по ступању на снагу изазвао бројне опречне реакције, које су се кретале од оних које га сврставају у реформске законе, па до оних које овај законски текст сматрају преопширним, непримењивим и неефикасним. У сваком случају, овај закон је донео бројне новине у организационом смислу, затим бројне процесне новине, као и више нових правних института на које се није лако привићи. У овом тексту износимо нека правна питања која су се у протеклих неколико месеци примене закона наметнула као најчешћа или најзначајнија у његовој примени. Треба истаћи да постоји још низ питања у вези са применом овог закона која су спорна, али на која пракса још увек није стигла да да одговор, па ће она бити тема обраде неког сличног текста у будућности.

Коме се подноси предлог за извршење и ко је надлежан за одређивање и спровођење извршења?

Као што је био случај и код претходно важећег закона, и по новом ЗИО-у се извршни поступак покреће тако што извршни поверилац подноси предлог за извршење на основу веродостојне или на основу извршне исправе коју има против извршног дужника. Предлог за извршење се и даље подноси месно надлежном суду, с тим што је сада потребно да извршни поверилац у предлогу за извршење назначи и месно надлежног јавног извршитеља, за којег жели да спроводи извршење, и то тако што назначава јавног извршитеља по имену и презимену и адреси седишта. Наиме, садашњи закон прописује да је, по правилу, за одређивање извршења надлежан суд, док је за спровођење извршења надлежан јавни извршитељ. Изузетак од наведеног законског правила представља подношење предлога за извршење ради наплате новчаног потраживања насталог из комуналних услуга и сродних делатности, када о предлогу за извршење одлучује јавни извршитељ, а не суд, као и ситуација када је одређено спровођење извршења ради заједничке продаје непокретности и покретних ствари, затим ради чињења, нечињења или трпљења, ради извршења извршних исправа у вези са породичним односима, као и спровођење извршења ради враћања запосленог на рад, у ситуацијама у којима је и за одређивање и за спровођење извршења искључиво надлежан суд.

На основу којих исправа је могуће поднети предлог за извршење?

Као и по ранијем закону, и по сада важећем закону предлог за извршење се подноси на основу извршне или на основу веродостојне исправе.

Закон таксативно наводи да су извршне исправе: **1)** извршна судска одлука и судско поравнање који гласе на давање, чињење,

клаузулу без приговора на први позив или речи које имају исто значење према члану 1087. ЗОО-а, банка не може истицати према кориснику приговоре које налогодавац као дужник може истицати према кориснику по обезбеђеној обавези. У конкретном случају се ради о чинидбеној гаранцији којом банка гарантује да ће налогодавац по гаранцији извршити неку чинидбу, а конкретно се ради о подврсти чинидбене гаранције за добро извршење посла. Обавеза банке по овој гаранцији се своди на обештећење корисника гаранције до износа на који гаранција гласи, за случај да дужник није извршио или није добро извршио посао, при чему се мора водити рачуна о року за извршење посла.

Како се у конкретном случају радило о безусловној гаранцији која је самостална и не може се везивати за основни посао, нису се могли истицати приговори из основног посла. Банка – гарант код гаранције на први позив може истицати приговор да је дужник извршио плаћање, односно у конкретном случају да је извршио чинидбу, јер је то приговор из гаранције, с обзиром на обавезивање банке – гаранта да изврши плаћање уколико главни дужник не изврши своју обавезу чињења. Приговором да је дужник извршио 97,78% посла по уговору о извођењу радова са тужиоцем, тужени је учинио неспорним да није изведено 100% радова, чиме је наступио случај за који је гаранција дата. Како се у конкретном случају ради о самосталној банкарској гаранцији на први позив, а приговори гаранта који се односе на саму гаранцију нису правно основани, стоји обавеза туженог као банке – гаранта да плати гарантовани износ по чинидбеној гаранцији за добро извршење посла. Стога су без утицаја ревизијски наводи да гарантовани случај није наступио, односно да је обавеза банке – гаранта значајно већи износ него што износи тужиочево потраживање према умешачу као извођачу радова, а налогодавцу по банкарској гаранцији.

На основу изложеног и члана 414. ЗПП-а Врховни касациони суд је одбио ревизију туженог као неосновану.

(Пресуда Врховног касационог суда, Прев. 189/15 од 25. 2. 2016)

Правни лек против опомене за плаћање таксе

Таксени обвезник нема право жалбе на опомену и налог за плаћање судске таксе, већ се странка која сматра да јој је таксена обавеза неправилно одмерена, може обратити суду који је таксу обрачунао са предлогом или захтевом да се преиспита правилност извршеног обрачуна, о чему суд не одлучује решењем.

Из образложења:

Привредни суд у Пожаревцу је дана 25. 8. 2016. године донео опомену за плаћање судске таксе, којом је тужиоцу као таксеном обвезнику наложено да плати таксу на ревизију у укупном износу од 780.000,00 динара, као и 780,00 динара на име трошкова опомене, са упозорењем да ће се, уколико по истој не поступи, наплата извршити принудним путем, и то како редовне судске таксе, тако и 50% од редовне судске таксе на име казнене таксе.

Поднеском од 19. 9. 2016. године тужилац је известио суд да повлачи изјављену ревизију и предложио да суд стави ван снаге опомену за плаћање судске таксе по наведеном основу, а првостепени суд је донео решење којим је предлог тужиоца као таксеног обвезника одбио.

Привредни апелациони суд налази да у конкретном случају није било места да се о предлогу тужиоца одлучује решењем, а ово из разлога што Законом о судским таксама („Сл. гласник РС”, бр. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 116/2008, 31/2009, 101/2011, 93/2012, 93/2014 и 106/2015) није прописано да таксени обвезник има право жалбе на опомену и налог за плаћање судске таксе, већ се странка која сматра да јој је таксена обавеза неправилно одмерена, може обратити суду који је таксу обрачунао са предлогом или захтевом да се преиспита правилност извршеног обрачуна, о чему суд не одлучује решењем. Жалбом се може побијати само решење којим се одређује принудна наплата судске таксе.

(Решење Привредног суда у Пожаревцу, П. 281/13 од 23. 9. 2016, укинуто Решењем Привредног апелационог суда у Београду, Пж. 6870/16 од 9. 11. 2016)

Најчешћа питања која су постављана Министарству рада о зарадама и другим примањима запослених према одредбама Закона о раду у 2016. години

Кроз одговоре на питања која следе, настојимо да решимо дилеме које се јављају у примени радноправне регулативе из области зарада и других примања

Данијела Рајковић
руководилац Групе за зараде у Сектору за рад Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
radni.odnosi@legeartis.rs

Да ли се може утврдити веће право запосленог на „минули рад" у односу на право које је утврђено Законом о раду?

Чланом 108. став 1. тачка 4) Закона о раду утврђено је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца (у даљем тексту: минули рад) – најмање 0,4% од основице. Такође, ставом 2. истог члана утврђено је да се при обрачуну минулог рада рачуна и време проведено у радном односу код послодавца претходника из члана 147. овог закона, као и код повезаних лица са послодавцем у складу са законом.

Имајући у виду наведено, одредбама општег акта (колективни уговор или правилник о раду) може се утврдити и већи проценат по години рада који је остварен у радном односу код послодавца од 0,4%, као и дужи период за обрачун минулог рада од периода утврђеног Законом (на пример: све време проведено у радном односу).

Како се рачуна „минули рад" код послодавца ако се запослени врати да ради код истог послодавца?

Чланом 108. ст. 1. тач. 4) Закона о раду утврђено је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца – минули рад – најмање 0,4% од основице. При обрачуну минулог рада рачуна се и време проведено у радном односу код послодавца претходника из члана 147. овог закона, као и код повезаних лица с послодавцем у складу са законом.

За запослене који су имали прекид у раду код послодавца при обрачуну увећане зараде по основу минулог рада рачуна се и претходни период у ком је запослени радио код тог послодавца, без обзира на то да ли се ради о прекиду радног односа због одласка код другог послодавца или се ради о прекиду радног односа због проглашења запосленог технолошким вишком.

нити је прописана дужина трајања службеног пута, као ни дневница која се може исплатити запосленом на службеном путу.

Према томе, услове, начин исплате, висину дневнице и друга питања која се односе на накнаду трошкова на службеном путу у земљи и иностранству, потребно је уредити општим актом и уговором о раду.

Шта се сматра „службеним путем"?

Чланом 118. став 1. тачка 2) Закона о раду утврђено је да запослени за време проведено на службеном путу у земљи има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду.

Ово значи да се Законом о раду утврђује право запосленог на накнаду трошкова за време проведено на службеном путу у земљи, док се општим актом (колективни уговор или правилник о раду) и уговором о раду прописују услови под којим се остварује ово право, висина накнаде и др.

Законом о раду није прописано шта се сматра „службеним путем запосленог", тако да ово питање треба да се уреди општим актом и уговором о раду.

Шта се сматра „сопственим превозом послодавца" у смислу члана 118. став 1. тачка 1) Закона о раду ?

Чланом 118. став 1. тачка 1) Закона о раду, утврђено је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, у складу са општим актом и уговором о раду, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Законом о раду није прецизирано шта се сматра сопственим превозом, али смо мишљења да послодавац може омогућити остваривање овог права запосленом на било који начин који би био рационалан и омогућавао запосленом долазак и одлазак са рада.

Тако, на пример, послодавац може у складу са општим актом и уговором о раду запосленом омогућити остваривање овог права путем сопственог возила, ангажовањем другог превозника или куповином маркице – карте за превоз у јавном саобраћају или на други начин.

У наставку можете погледати мишљење преузето из Билтена Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број 4/2016.

ПОД ЗАРАДОМ, У СМИСЛУ ЧЛАНА 159. ЗАКОНА, СМАТРА СЕ ЗАРАДА ЗАПОСЛЕНОГ КОЈА У СЕБИ САДРЖИ ПРИПАДАЈУЋИ ПОРЕЗ И ДОПРИНОСЕ ИЗ ЗАРАДЕ

Чл. 105, 159. и 179. став 5. тачка 1) Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14)

Чланом 105. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) утврђено је да се зарада састоји од зараде за обављени рад и времена проведеног на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. У ставу 2. наведеног члана уређено је да се под зарадом сматра зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде.

У члану 158. Закона прописана је обавеза послодавца да пре отказа уговора о раду, у смислу члана 179. став 5. тачка 1) овог закона, запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду. Висина отпремнине утврђује се општим актом или уговором о раду, с тим што не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину.

Сходно члану 159. Закона, под зарадом у смислу члана 158. овог закона сматра се просечна месечна зарада запосленог, исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина.

Према томе, под зарадом у смислу члана 159. Закона сматра се зарада запосленог која у себи садржи припадајући порез и доприносе из зараде, тј. тзв. „бруто 1 зарада".

Напомињемо да се одредбе члана 105. став 2. и члана 159. Закона о раду нису мењале од почетка примене овог закона до данас.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за рад, број 011-00-11/2016-02 од 28. 3. 2016)

НОВА ВЕРЗИЈА ЕЛЕКТРОНСКОГ ПРАВНОГ ИЗДАЊА

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Поштовани,

Велико нам је задовољство да вам представимо нову верзију електронског правног издања ПРОПИСИ.НЕТ. Она је резултат дванаестогодишњег искуства и рада у интернет апликацијама ове врсте. Подсетићемо вас да је ИНГ-ПРО д.о.о. још 2003. године креирао прву интернет верзију ПРОПИСИ.НЕТ, апликацију за праћење прописа и судске праксе у Републици Србији, коју су због ограничених интернет ресурса у Србији у том тренутку поседовале само велике компаније које су у том тренутку биле у могућности да себи приуште квалитетну интернет инфраструктуру. У складу са ширењем инфраструктуре интернета по Србији и мрежа коришћења апликације се из године у годину све више шири, да би 2005. године била направљена друга верзија овог издања. Ову верзију која се успешно користи од 2005. године до данас, замениће ТРЕЋА и НАЈНОВИЈА верзија коју вам представљамо.

Вишегодишње сугестије корисника и праћење светских интернет технологија и трендова допринело је да тим правника и софтверских инжењера сада тржишту понуди најнапредније издање ове врсте у Србији и Црној Гори, које се видно издваја по својим карактеристикама, брзини, броју докумената, опцијама.

ШТА ЈЕ НОВО?

У складу са најнапреднијим апликацијама ове врсте у свету видно су побољшани интерфејс (тј. радна површина), претраживач са основном и напредном претрагом. Рационалнији је распоред постојећих опција уз додате нове опције, као што је и боља прегледност докумената. Једноставност коришћења и брзина рада јесу чврсти аргументи који ће вас уверити да би издање ПРОПИСИ.НЕТ са преко 200.000 докумената требало да буде ваш први и најбољи избор како у погледу квалитета, тако и у погледу цене.

Најважније промене су:

- укидање „pop up blockera";
- могућност претраживања без уноса звездице (*) која се подразумева;
- одабир и снимање само једне територије у резултатима претраге (само Србија, само Црна Гора или и Србија и Црна Гора);
- оптимизација и поједностављење прегледа и кретања (навигације) у издању;
- омогућен одабир величине фонта у приказу докумената;
- омогућен одабир величине прозора за приказ докумената;
- симетричан приказ више докумената и веза између њих са могућношћу издвајања документа у нови табулатор;
- напреднији приказ „Прегледа по гласилима";
- поједностављења у коришћењу „Напредне претраге";
- нови део „Моји документи";
- нови део „Најпрегледанији документи";
- оптимизација текста прописа прилагођеног за штампу (штампа се пречишћени текст);
- уколико вас издање аутоматски одјави услед временског некоришћења у трајању од 30 минута, поновним пријављивањем у издање враћате се у документ који је био отворен;
- ажурирани документи доступни су истог дана кад се и редакцијски обраде;
- нова верзија прилагођена је прегледу преко мобилних телефона и таблета тако да не изискује потребу за посебном андроид апликацијом.

Желимо вам успешан рад,

Редакција ИНГ-ПРО

Најчешће неправилности у јавним набавкама уочене у поступку екстерне контроле код наручилаца

У тексту који је пред вама дајемо примере најчешћих неправилности које су корисници јавних средстава, односно наручиоци чинили током претходне буџетске године, а које су утврђене у поступцима екстерне контроле

Драгана Станковић Николић
дипл. правник и сертификовани предавач за обуку службеника за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

У поступцима екстерне контроле спровођења поступака јавних набавки и реализације уговора о јавним набавкама уочене су бројне неправилности које су корисници јавних средстава, односно наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, бр. 124/2012; 14/2015 и 68/2015), чинили током претходне буџетске године. Понекад је потребно направити корак уназад, те анализом разлога и узрока због којих је дошло до негативне праксе код појединих наручилаца у поступку трошења јавних средстава наћи права решења за будућа поступања.

Стога је основни предуслов за правилно пословање субјеката екстерне контроле да пословање ускладе са прописима или усмерењима која су дужни да уважавају у својим деловањима, као и да сврсисходно послују, што представља збирни израз за економично, ефикасно и успешно пословање. Сваки субјект који троши јавна средства мора да са посебном пажњом приступи начину трошења одобрених јавних средстава, поштујући пре свега основна начела на којима је заснован Закон о јавним набавкама, а то су: начело ефикасности и економичности употребе јавних средстава, начело обезбеђивања конкуренције, начело транспарентности поступка јавне набавке, начело једнакости понуђача и начело заштите животне средине и обезбеђења енергетске ефикасности.

Начело ефикасности употребе јавних средстава указује на то да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке прибави добра, услуге или радове одговарајућег квалитета, имајући у виду сврху, намену и вредност јавне набавке. Начело ефикасности, према другим прописима, представља однос између постигнутих резултата у производњи роба или пружању услуга и искоришћених ресурса за производњу односно пружање услуга. Поштујући начело ефикасности и економичности, сваки наручилац је дужан да обезбеди да се поступак јавне набавке спроводи а додела уговора врши у роковима и на начин прописан овим законом, са што мање трошкова повезаних са поступком и извршењем јавне набавке, док за сваког субјекта екстерне контроле начело економије подразумева минималан утрошак средстава за одређену активност, водећи рачуна да се у томе не доведе у питање очекивани квалитет. У складу са начелом транспарентности употребе јавних средстава наручилац је дужан да обезбеди јавност и транспарентност поступка јавне набавке, поштујући али не ограничавајући се само на обавезе из овог закона.

Наручилац је дужан да у свим фазама поступка јавне набавке обезбеди једнак положај

је наведено да наручилац не може одређивати процењену вредност јавне набавке нити може делити истоврсну јавну набавку на више набавки с намером избегавања примене овог закона или правила одређивања врсте поступка у односу на процењену вредност јавне набавке.

Друге неправилности најчешће се односе на сегмент реализације уговора о јавним набавкама и у том смислу овом сегменту треба посветити посебну пажњу, те интерним актима одредити лица која ће бити задужена и одговорна за контролу реализације потписаних уговора.

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси *www.javne-nabavke.net* и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су вам потребне и њиховим променама путем имејл-сервиса (директно на ваш имејл).

Зашто пратити ИНГ-ПРО Јавне набавке:

– зато што имате дневно ажуран преглед свих јавних набавки и све пратеће документације, које се објављују у складу са Законом о јавним набавкама;

– зато што имате јединствену претрагу свих врста огласа по више различитих критеријума: претрага по појмовима у називу тендера, по предмету, по периоду важења огласа (важи од – до), по датуму објављивања огласа, по статусу огласа (отворен, закључен, обустављен), по врсти поступака, наручиоцима;

– зато што је за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге;

– зато што можете да одаберете вама потребне категорије предмета набавки и да само о њима добијате обавештења на имејл, путем имејл-сервиса, чиме бисте били поштеђени свакодневног, мукотрпног излиставања огласа на Порталу јавних набавки;

– зато што за претплатну цену добијате могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова јавних набавки (добра, услуге, радови);

– зато што имате све измене постојећих јавних набавки што омогућава њихово једноставно праћење;

– зато што имате и базу победника тендера са информацијама у ком поступку јавне набавке је одређени понуђач победио;

– зато што имате листу ЈН УЖИВО која се ажурира свака два минута, и на којој се налазе најновије јавне набавке које још нису прошле процес редакцијске обраде.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Управљање ризицима у јавним набавкама

Јавне набавке као важан систем у управљању једне организације, имају стратешку функцију и оперативни значај, и због тога постоји императив за спровођење одређених мера за избегавање ризика у јавним набавкама, као и мера у циљу смањења негативних ефеката у случају њиховог настанка

Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

Уопште о управљању ризиком

Према ISO 31000 стандарду управљање ризиком представља идентификацију, оцену, издвајање приоритета, затим координирање и економично примењивање ресурса како би се минимизирала, пратила и контролисала могућност или утицај нежељених догађаја и максимизирала реализација очекиваних успеха. Управљање ризиком је врло распрострањена дисциплина у оквиру менаџмента предузећа, са својим знањима и вештинама уз помоћ којих организације идентификују, процењују и лече потенцијалне стварне догађаје који могу имати негативан утицај на њихове циљеве, односно резултате.

Уопште о управљању ризиком у јавним набавкама

Јавне набавке као важан систем у управљању једне организације, имају стратешку функцију и оперативни значај. Улога јавних набавки је вишеструка, а превасходно треба да обезбеди: сигурност и континуитет пословања; набавку неопходних ресурса (добара, услуга, радова) што веће вредности за уложени новац; максимизацију користи у односу на трошкове; сигурност и солидност пословног партнера… Такође, потребно је додати и друштвени аспект који је важан с обзиром на то да је реч о трошењу јавних средстава, а он се огледа у афирмацији слободног и јединственог тржишта кроз једнакост учесника у њему, заштити основних друштвених вредности кроз забрану друштвено неодговорним лицима (учиниоцима кривичних дела, привредних преступа, неплатишама пореза и доприноса…) да буду део система јавних набавки, афирмацији социјалних права, енергетске ефикасности, заштите животне средине и сл. Према томе, постоји императив за спровођење одређених мера за избегавање ризика у јавним набавкама, као и мера у циљу смањења негативних ефеката у случају њиховог настанка.

Како би се управљало ризиком, неопходно је:

1. идентификовати општи ризик;
2. издвојити појединачне ризике и утврдити ко је одговоран за који ризик;
3. извршити прогнозу ризика, односно због чега дâти ризик може да има негативне последице;
4. извршити дијагнозу појединачног ризика, односно на који начин се он може испољити;
5. одредити терапију ризика идентификацијом активности чијим предузимањем се ризик минимизира или којим се ублажава његово негативно дејство;
6. одредити ниво консолидације – ниво када ризик кроз управљање, односно спроведену терапију, нестаје или постаје прихватљив. Осим тога, неопходно је успоставити и систем праћења спровођења терапије и систем корективног деловања.

не допуни поднети захтев у складу са позивом за допуну, који при томе мора да садржи јасну поуку о начину на који би требало извршити допуну, јасно назначен рок за допуну и последице пропуштања.

При томе, обавеза наручиоца да позове подносиоца захтева да изврши уређење евентуално неуредног захтева за заштиту права, која произлази из члана 148. став 5. ЗЈН-а у вези са одредбом члана 58. став 1. ЗУП-а, нужно подразумева његову дужност да у позиву за допуну најпре констатује у чему се састоје недостаци у садржини поднетог захтева за заштиту права, те да потом на адекватан и прецизан начин поучи подносиоца захтева у чему се састоје његове обавезе у погледу уређења поднетог захтева, тј. на који начин је дужан да поступи да би отклонио утврђене недостатке.

Најзначајнија правна решења у новом Закону о изменама и допунама Закона о буџетском систему

У тексту који је пред вама дајемо детаљан преглед новина у буџетском систему које доноси Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему

Алжбета Марко
дипл. ек. с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у општини Ковачица
budzeti@legeartis.rs

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, број 99/16) стварају се нови услови за унапређење програмске структуре буџета кроз уређивање процеса праћења и извештавања о оствареним учинцима програма, што представља надоградњу система за планирање и израду програмског буџета. Информације о оствареним учинцима програма користе се за унапређење ефективности и ефикасности јавне потрошње, као и за праћење квалитета јавних услуга. Ово унапређење програмске структуре је наставак процеса увођења програмског буџета имајући у виду да је у 2015. години у потпуности напуштен линијски модел буџетирања, сходно члану 112. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15 и 99/16).

Програмски буџет као један од механизама за спровођење програма реформе управљања јавним финансијама, омогућава боље управљање учинком јавне управе, већу одговорност корисника буџета, успостављање снажнијих веза између годишњег буџета, утврђивање приоритетних расхода и издатака и спровођење јавних политика, као и већу транспарентност потрошње.

Програмска класификација се користи за формулисање јавних политика, и одговорности за учинак и његово праћење. Велики проблем програмског буџета, са становишта ове теме и уопште, јесте веза између програмске и организационе – административне структуре, добијена комплексност, недостатак „власништва” и губитак одговорности.

С обзиром на то да је досадашња пракса показала да у оквиру Фискалног савета постоји превелики јаз у професионалном напредовању запослених између економиста – почетника и специјалних саветника који обављају најкомпликованије фискалне анализе, предлаже се увођење позиције фискалног аналитичара као „међупозиције" приликом професионалног напредовања запослених који су превазишли знања и вештине млађих сарадника, али још увек нису овладали искуством и знањима која се очекују од специјалних саветника. Поред тога, прописује се начин утврђивања броја фискалних аналитичара, њихов радноправни статус, плата и друга примања и права.

Чланом 36. овог закона врши се измена постојећег члана 93. Закона о буџетском систему, који уређује **делокруг рада Управе за трезор**. Мења се члан 93б Закона о буџетском систему, тако што се предлаже да Управа за трезор врши централизовани обрачун примања запослених, изабраних, постављених и ангажованих лица код директних и индиректних корисника буџетских средстава Републике Србије, изузев Војнобезбедносне агенције, Војнообавештајне агенције и Безбедносно-информативне агенције и њеног индиректног корисника. Дакле, према члану 93б став 1. сада „Управа за трезор врши централизовани обрачун примања запослених, изабраних, постављених и ангажованих лица код директних и индиректних корисника буџетских средстава Републике Србије, изузев Војнобезбедносне агенције, Војнообавештајне агенције и њеног индиректног корисника."

Чланом 38. овог закона прописано је да рок застарелости за покретање прекршајног поступка за прекршаје из чл. 103, 103а и 103б буде пет година, што је у складу са чланом 84. Закона о прекршајима, који предвиђа да се за прекршаје из области јавних прихода и финансија може посебним законом прописати дужи рок застарелости од три године, с тим што не може бити дужи од пет година.

Чланом 39. овог закона предвиђа се рок за напуштање линијског модела буџетирања од стране корисника организација за обавезно социјално осигурање.

Надаље, чланом 41. овог закона обухваћена је важна одредба којом се прописује да се, изузетно **и у 2017. години,** преусмеравање апропријације може вршити у износу до **10%** вредности апропријације чија се средства умањују, због прилагођавања корисника буџетских средстава на програмски модел буџетирања.

Чланом 42. овог закона прописан је продужетак рока из члана 43. став 2. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС", бр. 73/10, 93/12, 142/14 и 103/15), с обзиром на то да је Акционим планом за спровођење Програма реформе јавних финансија планиран рок за примену међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (ИПСАС) до 2020. године.

Чланом 43. овог закона дат је рок за иницирање допуна Закона о републичким административним таксама, како би се њиме прописале таксе за све јавне услуге које пружају корисници средстава буџета Републике Србије.

Члан 44. овог закона прописује да се одредбе овог закона које се односе на извештавање о учинку програма, примењују почев од 1. јануара 2017. године, док последњи члан овог закона прописује његово ступање на снагу.

25
ГОДИНА ПОСТОЈАЊА
ИНГ-ПРО

Шта доноси Закон о спречавању насиља у породици

У овом тексту дајемо преглед најбитнијих одредби Закона о спречавању насиља у породици, који је у примени од 1. јуна 2017. године

Никола Пантелић
заменик јавног тужиоца у Трећем основном јавном тужилаштву у Београду
sudski.postupci@legeartis.rs

Социолошки посматрано породица представља основну ћелију сваког друштва, па породично насиље не представља једино кршење основних људских права лица која га трпе, већ и озбиљан напад на основне темеље сваког друштва.

Иако породица чини заједницу коју најчешће чине супружници и њихова деца, а чији помен првенствено рађа асоцијације на стварање, љубав, разумевање, нежност и пажњу, подаци многобројних истраживања указују на то да породица представља друштвену институцију у којој је насиље веома честа појава, односно место где постоје велике шансе да неко буде лишен живота, осакаћен, повређен, ошамарен, психолошки или економски злоупотребљаван, полно узнемираван и сл. Ипак, имајући у виду специфичну испреплетеност емотивних веза унутар саме породице, као и потребу њених чланова да је често, чак и по сваку цену, сачувају, бежећи каткад и од притисака средине, а суочавајући се са могућношћу друштвене осуде и осећања личног неуспеха, могућност сазнања да је у одређеној породици дошло до породичног насиља представља посве специфичан проблем.

Многобројне институционалне и правне мере заштите од насиља у породици често нису ефикасне, а у појединим ситуацијама могу само усложити већ постојеће проблеме. Наиме, често се доношењем прописа који неретко представљају међународну обавезу, брзоплето и недовољно промишљено усвајају одредбе које се своде на шаблонско преписивање решења других земаља, заборављајући да у овој сфери значај одређеног поднебља и обичаји одређене друштвене средине имају посебан значај. Нису само устаљена правила понашања која се низом година понављају на одређеном простору брана која решавању ове проблематике не дозвољава механички приступ, већ и сваки индивидуални породични случај. Све ово захтева један темељнији приступ проблематици, чији свакако важан део представља специјализација кадрова, као и њихова међусобна координација, чији ће институционални оквир подразумевати већу одговорност, стручност и озбиљнији приступ сваком појединим случају. Закон о спречавању насиља у породици („Сл. гласник РС”, бр. 94/2016) управо треба да прошири лепезу мера и могућности које стоје на располагању посебно обученим службеним актерима, чија делатност подразумева заштиту жртава и друштва од породичног насиља.

Управо због изузетне друштвене опасности, жртвама породичног насиља у Србији се у правном смислу пружа вишеструка заштита, како кривичноправна и прекршајна, тако и грађанскоправна.

Када је реч о кривичноправној заштити, кривично дело насиље у породици предвиђено је кроз пет ставова члана 194. Кривичног законика („Сл. гласник РС”, бр. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016). Овим кривичним делом окривљеном се одређује казна када је већ угрожено

су добро упознати са околностима конкретног случаја. Дакле, своја мишљења, утиске и предлоге у оквиру групе моћи ће да дају како специјално обучен надлежни полицијски службеник који је сачинио процену ризика и евентуално изрекао хитну меру, надлежни специјално обучени заменик јавног тужиоца који је предложио продужење хитне мере, као и сви други Законом наведени чиниоци заинтересовани за конкретан случај насиља у породици.

У петом делу Закона који се бави заштитом и подршком жртвама насиља у породици и жртвама кривичних дела одређених овим законом, наводе се права и конкретан вид подршке која се пружа жртвама насиља. Како непознавање и неупућеност у сопствена права често може бити разлог који код жртве насиља може додатно мултипликовати осећај одбачености и недостатка подршке, па и изазвати њену допунску виктимизацију, законодавац предвиђа обавезу за све државне органе и установе да жртви насиља већ у првом контакту пруже потпуна обавештења о органима, правним лицима и удружењима која јој пружају заштиту и подршку (чл. 29. ЗСНП-а).

Када је у питању индивидуални план заштите и подршке жртви који, по пријему процене ризика којом је установљена непосредна опасност од насиља у породици, израђује група за координацију и сарадњу, потребно је да он садржи целовите и делотворне мере заштите и подршке како према жртви породичног насиља, тако и према другим члановима породице којима је подршка потребна (чл. 31. ЗСНП-а). Ове персонализоване и конкретне мере Закон дели на мере заштите и мере подршке које се пружају жртви насиља. Мере заштите треба да пруже безбедност жртви, да зауставе насиље, спрече да се оно понови и заштите права жртве. Мере подршке служе како би се омогућило да се жртви пружи психосоцијална и друга подршка ради њеног опоравка, оснаживања и осамостаљивања. Како би се обезбедило да индивидуални план заштите буде заиста ефикасан и како би се осујетила евентуална пасивност конкретних извршилаца овог плана, одређени су рокови за предузимање мера, као и план праћења и процене делотворности планираних и предузетих мера. Нарочито је битна одредба која пружа могућност и жртви насиља да учествује у изради овог индивидуалног плана, јер оваква њена улога може позитивно утицати на њено самопоуздање, а пружа јој и прилику да се сама изјасни о својим интересима и потребама.

На крају треба поменути да Закон у свом седмом делу предвиђа вођење евиденције о случајевима насиља у породици. Ове евиденције су бројне и воде их сви органи и установе које су пре свега надлежне за спровођење овог закона, па постоји евиденција коју води надлежна полицијска управа, евиденција коју води основни суд, евиденција коју води основно јавно тужилаштво и евиденција центра за социјални рад. Ове евиденције воде се у електронском облику и чине Централну евиденцију о случајевима насиља у породици, коју води Републичко јавно тужилаштво. Приступ подацима из Централне евиденције дозвољен је само органима који су укључени у спровођење овог закона. Подаци садржани у евиденцијама чувају се десет година и након тога бришу.

Закон о спречавању насиља у породици, као што се види из претходног дела текста, управо настоји да одговори на специфичности овог друштвеног феномена. Детаљан и персонализован приступ сваком појединим случају насиља, као и већа одговорност свих службених учесника задужених за спречавање насиља, виши степен транспарентности њихових радњи и координисана и мултиресорна сарадња између свих органа, установа и институција задужених за спречавање породичног насиља, представљају добар корак, у правном смислу, на путу успешнијег решавања ове проблематике. Да ли ће ови законодавни напори и заиста испунити очекивања грађана и жртава породичног насиља, остаје нам да видимо у неком будућем времену.

Кривично дело лажно пријављивање из члана 334. Кривичног законика у судској пракси

Кроз бројне примере из судске праксе анализирамо биће овог кривичног дела, приказујемо карактеристичне случајеве, бавимо се односом овог кривичног дела са другим кривичним делима и наводимо примере у којима не постоји кривично дело лажно пријављивање

Драган У. Калаба

заменик Вишег јавног тужиоца у Чачку

sudski.postupci@legeartis.rs

Садржина кривичног дела лажно пријављивање је предвиђена у члану 334. Кривичног законика („Сл. гласник РС”, 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14) а припада глави XXX под називом „Кривична дела против правосуђа”.

Нужно је указати да је правосуђе посебна област делатности која има за циљ да решава, између осталог, дате кривичноправне ситуације уз примену правних норми. Од правилног функционисања правосуђа зависи и правилно функционисање целокупног правног система. То је и разлог зашто се у свим државама велика пажња поклања обезбеђењу остварења задатака правосуђа. И коначно, то је разлог што се указује дужно поштовање правосуђу и на плану кривичноправне заштите и што су ова кривична дела из главе XXX и предвиђена као посебна група кривичних дела.

Садржина овог кривичног дела је предвиђена у ставу 1, 2, 3. и 4. чл. 334. КЗ-а.

Члан 334. ст. 1. КЗ-а гласи: „Ко пријави одређено лице да је учинило кривично дело за које се гони по службеној дужности, а зна да то лице није учинилац тог кривичног дела, казниће се...”

У чл. 334. ст. 2. КЗ-а је наведено: „Казном из ст. 1. овога члана, казниће се и ко подметањем трагова кривичног дела или на други начин изазове покретање кривичног поступка због кривичног дела за које се гони по службеној дужности...”

У ст. 3. истог члана је наведено: „Ко сам себе пријави да је учинио кривично дело које се гони по службеној дужности, иако зна да га није учинио, казниће се...”

У ст. 4. истог члана је предвиђено: „Казном из ст. 3. овог члана казниће се и ко пријави да је учињено кривично дело за које се гони по службеној дужности иако зна да то дело није учињено...”

Управо имајући у виду суштину овог кривичног дела, а то је лажно пријављивање неког лица да је учинило кривично дело и лажно пријављивање да је извршено кривично дело, и притом се у оба случаја мора радити о кривичном делу које се гони по службеној дужности, па је јасно зашто је ово кривично дело законодавац предвидео управо као прво кривично дело у групи кривичних дела под називом „Кривична дела против правосуђа”.

Извршењем овог кривичног дела наноси се велика штета како појединцу, тако и држави. Негативна последица наведеног је покретање кривичног поступка против лица које није извршилац кривичног дела, док су, са друге стране, правосудни органи усмерени тада у

друге пријаве са неистинитом садржином која се не односи на кривично дело.

(Пресуда Апелационог суда у Београду, Кж 5133/13 од 22. априла 2014)

Случај #9.

Поставља се озбиљно питање да ли је окривљени извршио кривично дело лажно пријављивање ако је приликом свог саслушања у полицијској управи у својству осумњиченог лица, уз присуство браниоца, у својој одбрани навео да је саучесник у извршењу кривичног дела тешке крађе и малолетно лице..., а након три дана је, поново у полицијској управи, у допуни своје одбране навео да малолетно лице није саучесник у извршењу наведеног кривичног дела.

(Пресуда Основног суда у Ужицу, К 717/11 од 3. априла 2012, и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу, Кж 2338/12 од 21. децембра 2012)

Случај #10.

У ситуацији када је окривљена код више државних органа пријавила свог супруга – оштећеног, а између њих трају вишегодишњи сукоби, то не значи да је извршила кривично дело лажно пријављивање из чл. 334. ст. 1. КЗ-а.

(Пресуда Основног суда у Ужицу, К 65/10 од 5. септембра 2012, и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу, Кж 160/13 од 24. јануара 2013)

Случај #11.

Није кривично дело лажно пријављивање из чл. 334. ст. 3. КЗ-а када је окривљена сама себе пријавила да је учинила кривично дело које се гони по службеној дужности, тако што је приликом давања изјаве полицијским службеницима изјавила да је неовлашћено држала опојну дрогу хероин, иако је знала да је исти неовлашћено држао њен супруг.

(Пресуда Окружног суда у Ужицу, К 49/09 од 27. августа 2009, и Пресуда Апелационог суда у Крагујевцу, Кж 806/10 од 29. марта 2010)

Случај #12.

Када оштећени поднесе кривичну пријаву ОЈТ против осумњичених због кривичног дела преваре из чл. 208. КЗ-а, које ОЈТ након истражних радњи оптужи због наведеног кривичног дела, а након тога пријављени поднесе оптужни предлог против подносиоца кривичне пријаве због кривичне пријаве лажно пријављивање из чл. 334. ст. 1. КЗ-а, тада се оптужни предлог има одбити сходно чл. 441. ст. 1 у вези са чл. 274. ст. 1. тач. 3. ЗКП-а.

(Решење Основног суда у Ужицу, К 268/12 од 28. фебруара 2013, и Решење Апелационог суда у Крагујевцу, Кж 807/13 од 10. априла 2013)

Случај #13.

Кривично дело лажно пријављивање може се извршити само са директним умишљајем.

(Решење Четвртог општинског суда у Београду, К 996/02 од 27. септембра 2002, и Решење Окружног суда у Београду, Кж 2284/02 од 22. новембра 2002)

Случај #14.

Неће постојати лажно пријављивање ако се свесно износе као неистините само околности које дело чине тежим, за дело које је пријављено лице стварно извршило, јер извршилац не мора да буде свестан правне квалификације дела које је предмет пријављивања.

(Пресуда Првог општинског суда у Београду, К 1313/02 од 19. априла 2006, и Решење Окружног суда у Београду, Кж 3510/06 од 28. децембра 2006)

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис

ПРИВРЕДНО ПРАВО

П: *Два правна лица су 2012. закључила уговор о преносу удела у трећем правном лицу.*

Правно лице 1 је пренело на правно лице 2 50% удела код тој трећој правној лица. Дакле, правно лице 1 и правно лице 2 су постали уделичари са по 50% удела у том трећем правном лицу.

Удео је пренет уз одређену накнаду. Начин исплате накнаде за пренети удео (који је код АПР-а регистрован као уписан и унет) одређен је самим уговором. Правно лице 1 је покушало да преко суда раскине предметни уговор, али је суд правноснажно одбио тужбени захтев, односно утврдио да нема места раскиду уговора о преносу удела.

Питање је:

Може ли правно лице 1 да преко суда захтева да му правно лице 2 исплати накнаду за пренети удео (ако би се у том судском поступку утврдило да накнада – цена за пренети удео – није исплаћена у целости), а имајући у виду да је протекло 4 године од дана када је та обавеза доспела, односно по вашем мишљењу, у ком року застарева предметна обавеза (обавеза да се потражује накнада/део накнаде за пренети удео?

О: За ову ситуацију Закон о привредним друштвима не прописује посебан рок застарелости. Требало би применити рок застарелости из одредбе члана 371. Закона о облигационим односима, а то је застарни рок од 10 година. У конкретном случају се не може применити рок застарелости од 3 године јер, иако су правна лица у питању, пренос удела не представља промет робе или услуга.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

П: *Да ли се у апликацију Управе за јавне набавке морају убацивати набавке испод 500.000 дин. тј. набавке на које се не примењује Закон о јавним набавкама, с обзиром да се на њих не примењује поменути Закон и не улазе у План јавних набавки јер то нису?*

О: У апликативни софтвер се не морају уносити набавке до 500.000, али се укупна вредност набавки испод лимита приказује у кварталном извештају.

РАДНИ ОДНОСИ

П: *Привредно друштво жели да ангажује лице за обављање послова директора и да са њим закључи Уговор о правима, обавезама и одговорностима директора КОЈИ НИЈЕ ЗАСНОВАО РАДНИ ОДНОС, у складу са чланом 48. став 4. Закона о раду (тзв. менаџерски уговори). С обзиром да се ради о ангажовању ван радног односа, за које ипак постоји обавеза подношења пријаве на обавезно осигурање и уплата доприноса за ПИО, поставља се питање да ли се време проведено (на пример 5 година) као ангажовање на основу Уговора о правима,*

Преглед прописа...

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

• Закон о изменама и допунама Закона о систему плата запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 108/2016 од 29. 12. 2016)

• Уредба о основном коефицијенту плате према чину и дужности, односно задацима и пословима које професионални припадник Војске Србије обавља за време службе у иностранству („Сл. гласник РС”, бр. 107/2016 од 29. 12. 2016)

• Уредба о радном времену, одморима и одсуствима професионалних војних лица („Сл. гласник РС”, бр. 107/2016 од 29. 12. 2016)

• Правилник о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи („Сл. гласник РС”, бр. 109/2016 од 30. 12. 2016)

• Правилник о изменама и допунама Правилника о критеријумима, начину и другим питањима од значаја за спровођење мера активне политике запошљавања („Сл. гласник РС”, бр. 5/2017 од 25. 1. 2017)

• Правилник о утврђивању програма општег стручног усавршавања државних службеника из органа државне управе и служби Владе („Сл. гласник РС”, бр. 6/2017 од 27. 1. 2017)

ДРЖАВНА УПРАВА, ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

• Уредба о служби у помоћној полицији („Сл. гласник РС”, бр. 109/2016 од 30. 12. 2016)

• Уредба о престанку важења Уредбе о служби у помоћној полицији („Сл. гласник РС”, бр. 2/2017 од 13. 1. 2017)

• Уредба о утврђивању Програма подстицања регионалног и локалног развоја у 2017. години („Сл. гласник РС”, бр. 5/2017 од 25. 1. 2017)

• Уредба о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2017. години („Сл. гласник РС”, бр. 5/2017 од 25. 1. 2017)

• Уредба о поступку по коме се бирају инфраструктурни пројекти и поступку по коме се спроводи подршка унапређења локалне и регионалне инфраструктуре – Градимо заједно („Сл. гласник РС”, бр. 5/2017 од 25. 1. 2017)

• Правилник о изменама и допунама Правилника о униформи, ознакама, наоружању, специјалним возилима и другој опреми у Служби за обезбеђење у Управи за извршење кривичних санкција („Сл. гласник РС”, бр. 3/2017 од 18. 1. 2017)

• Упутство о изменама Упутства о канцеларијском пословању органа државне управе („Сл. гласник РС”, бр. 3/2017 од 18. 1. 2017)

БУЏЕТИ, ЈАВНА СВОЈИНА, ЈАВНИ ДУГ

• Закон о измени и допуни Закона о јавној својини („Сл. гласник РС”, бр. 108/2016 од 29. 12. 2016)

• Закон о изменама и допуни Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана („Сл. гласник РС”, бр. 108/2016 од 29. 12. 2016)

• Закон о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедње грађана положене код банака чије је

медицини, а чији је режим издавања на рецепт („Сл. гласник РС”, бр. 2/2017 од 13. 1. 2017)

• Правилник о врстама и начину спровођења епидемиолошког надзора над заразним болестима и посебним здравственим питањима („Сл. гласник РС”, бр. 3/2017 од 18. 1. 2017)

• Правилник о обавезним здравственим прегледима одређених категорија запослених лица у објектима под санитарним надзором, обавезним и препорученим здравственим прегледима којима подлежу одређене категорије становништва („Сл. гласник РС”, бр. 3/2017 од 18. 1. 2017)

• Правилник о условима за обављање дезинфекције, дезинсекције и дератизације („Сл. гласник РС”, бр. 3/2017 од 18. 1. 2017)

• Листа о допуни Листе лекова који се издају без рецепта и који се могу рекламирати у средствима јавног информисања („Сл. гласник РС”, бр. 3/2017 од 18. 1. 2017)

ДРУГЕ ОБЛАСТИ

• Закон о проценитељима вредности непокретности („Сл. гласник РС”, бр. 108/2016 од 29. 12. 2016)

• Закон о измени Закона о јавним медијским сервисима („Сл. гласник РС”, бр. 108/2016 од 29. 12. 2016)

• Уредба о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС”, бр. 110/2016 од 30. 12. 2016)

• Уредба о Методологији за одређивање цене складиштења обавезних резерви нафте и деривата нафте у складиштима у јавној својини („Сл. гласник РС”, бр. 4/2017 од 20. 1. 2017)

• Уредба о изменама и допунама Уредбе о мониторингу квалитета деривата нафте и биогорива („Сл. гласник РС”, бр. 5/2017 од 25. 1. 2017)

• Уредба о допунама Уредбе о обележавању (маркирању) деривата нафте („Сл. гласник РС”, бр. 5/2017 од 25. 1. 2017)

• Правилник о садржини и начину вођења Регистра произвођача јаких алкохолних пића, обрасцу захтева за упис у регистар и обрасцу годишњег извештаја („Сл. гласнику РС”, бр. 110/2016 од 30. 12. 2016)

• Правилник о захтевима за производњу и промет ароматизованих вина („Сл. гласник РС”, бр. 110/2016 од 30. 12. 2016)

• Правилник о програму, условима и начину полагања стручног испита за обављање послова оверавања мерила („Сл. гласник РС”, бр. 2/2017 од 13. 1. 2017)

• Правилник о условима за обављање послова оверавања мерила, начину овлашћивања и вођењу регистра овлашћених тела („Сл. гласник РС”, бр. 2/2017 од 13. 1. 2017)

• Правилник о детекторима јонизујућег зрачења („Сл. гласник РС”, бр. 4/2017 од 20. 1. 2017)

• П Правилник о дозволама за обављање делатности промета, односно дозволама за коришћење нарочито опасних хемикалија („Сл. гласник РС”, бр. 6/2017 од 27. 1. 2017)

• Правилник о измени Правилника о Регистру хемикалија („Сл. гласник РС”, бр. 6/2017 од 27. 1. 2017)

• Упутство о утврђивању превентивних мера за безбедно чување, складиштење односно коришћење нарочито опасних хемикалија („Сл. гласник РС”, бр. 6/2017 од 27. 1. 2017)

КАЛКУЛАТОР КАМАТА У ОКВИРУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ИЗДАЊА

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Калкулатор има на располагању две врсте каматних стопа:
дефинисане и моје каматне стопе.

Дефинисане каматне стопе које ажурира Редакција су:

- стопа затезне камате на износ дуга који гласи на динаре;
- стопа затезне камате на износ дуга који гласи на евре;
- референтна каматна стопа;
- есконтна стопа Народне банке Србије;
- индекс потрошачких цена;
- камата за неплаћене и неблаговремено плаћене јавне приходе;
- камата за неблаговремено плаћени царински дуг;
- камата за неблаговремено плаћену казну у царинском поступку;
- затезна камата на дуг који гласи на доларе (износи су у доларима);
- референтна каматна стопа Европске централне банке (ЕЦБ);
- затезна камата (Црна Гора).

Моје каматне стопе дефинише сваки корисник и прилагођава сопственим потребама.

Обрачуне камате корисници:

- могу сачувати у оквиру базе;
- могу по потреби мењати;
- могу бирати да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата:

- пропорционалном методом;
- комфорном методом;
- јединственом мешовитом методом.

Збирни обрачун камата – обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

ИНГ-ПРО

НОВО ШТАМПАНО ИЗДАЊЕ

САВЕТНИК ЗА ОБРАЧУН, ОПОРЕЗИВАЊЕ И ИСПЛАТУ ЗАРАДА, ПЛАТА И ДРУГИХ ПРИМАЊА

Кроз јединствен и оригиналан концепт, на више од 500 страна А4 формата, читаоцима разјашњава најважније институте из области зарада, плата и других примања, а поред тумачења прописа садржи и многобројне примере обрачуна.

Саветник је намењен правним и рачуноводственим службама у привредним друштвима, јавном сектору и образовним институцијама, предузетницима, рачуноводственим агенцијама, удружењима послодаваца, синдикатима, привредним коморама, адвокатима итд.

У првом делу Саветника обрађена је исплата зарада и других примања у привредним делатностима.

У другом делу дате су карактеристике и специфичности исплата плата и других примања која остварују државни службеници, намештеници и запослени у јавним службама, односно запослени чије се плате финансирају из средстава буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе као и из средстава обавезног социјалног осигурања.

АУТОР
мр Жељко Албанезе

За наручивање, као и за све детаљне информације, можете нам се обратити путем телефона: **011/2836-820, 2836-821, 2836-822** или путем мејла: **office@ingpro.rs**

ЦЕНА:
5.000,00 динара (+ 10% ПДВ-а).

Тираж је ограничен.

25
ГОДИНА

ЧЕТВРТ ВЕКА С ВАМА

ИНГ-ПРО

www.propisi.net